

IZJAVLJENA
PROJEKTA
URADNOGA LISTA
SARAJEVO

NEZAVISNI KULTURNO-PROSVJETNI I INFORMATIVNI LIST

Pretpiata Godnj... Din 72—
Polgodine Din 36—
Godine Din 18—

Uredništvo i uprava: Vojvode Stepe Obala 7A

Izlazi svakog petka

God. II. Preplate za inostranstvo
Godište Din 120—

10. januara 1936.

Sarajevo

15. ševvala

Broj 15.
Broj 15.

Putevi, koji vode spasu i uspjehu

Borba je vjjet razvika i opstanka. Samo se borbom postizavaju uspjesi. Ta borba mora biti ustrajna i izdržljiva. Kur'an nas u tom pravcu poučava i daje nam upute. I da nije bilo borbe niti došlo bi do poljeđe Islama. Naš Veliki Učitelj Hazreti Muhammed nam je najbolji primjer borbenosti i izdržljivosti duha, koji i pred najvećim zaprekama ni pred najvećim otporom protivnika nije pokoleban. I taj Njegov primjer su slijedili i Njegovi veliki drugovi, jer su u Njega gledali najvećeg i najsvajetnijeg svog Uzoza. Zato njegove drugove nijesmo mogli pokolebati u vjeri ni najtežim iskušenjima njihovih smrtnih neprijatelja i oni su zajedno sa Božjim Poslanikom i ako ih je na broj bilo malo izdržali i nanijele napadaje i zlostavljanja, ali nisu htjeli popustiti, niti su duhom klonuli. U prvim početnima pojave Islama, slijedbenika Velikog Božijeg Pravca bilo je samo nekoliko ljudi. Pa kad pogledamo sa kakvom su se objesnom i velikom silom borili, onda se moramo snazi, volji i izdržljivosti ovih velikana diviti, koje je naša vjera još tvrdja i čvršća, onda vidimo u tim ljudima dobru, snagu i čistu dušu. Oni su vodili Veliki Poslanik i neposredni dodir sa najvećim čovjekom svih vremena i sa najvećim borcem, koji je svojim životom i svojim radom ove zadržavao.

U prvim godinama pojave Islama pridolazili su rijetki slijedbenici u krio svoje vjere Islama. Ali oni rijetki, koji su stigli u drušvo Božjeg Poslanika bili su veliki duhovi, snazni vojnom, u borbi izdržljivi i u svom uvjerenju nepokolebljivi. I ako ih je bilo jedna nekoliko desetina, ipak ih nije ni najmanje smetala njihova brojeva slabost. Oni su vodili Veliki Uzoza godinama trpili nevjerojatna nasilja, ali su bili čvrsto uvjereni u pobjedu Istine, u pobjedu vjere, koja svojim učenjem ljudima potpuno osigurava sreću i napredak u svim pravcima života. U malom skromnom životu i blaženstvu u vječnosti. Samo ta duboka vjera u konačnu pobjedu držala je na okupu tu malenu, ali hrabru i izdržljivu zajednicu, koja je bila duboko uvjerenja da njene žrtve su konačno utvrdili dobri plodovima i da će se ljudi konačno osvijestiti i spoznati svoju tešku zabludu, koja ih u nesreću baca. Oni se nisu borili za svoju ličnu korist, niti su se pred čim stajalo dobro čitavog čovječanstva, njih su pokretale kuranske riječi i djela i riječi veličnog Božijeg Poslanika. Poučeni Kuranom i zaneseni herojskom borbenošću Hazreti Muhammedovom nisu žalili ni života, ni krvi, ni im je žrtve bile laka i drage, ali im je vjera bila i njihov rad koristiti čitavom čovječanstvu, da će se čovječanstvo spasiti, i ako oni budu postali još čvršće temelje svojoj vjeri Islama. Oni su bili glavni čiji postignuti uspjehi i ostvarenja Njegovim, Ali odužujući se Bogu i izvršavajući Njegove zapovijedi ne poslije se samo blaženstvo u vječnosti. Muhsent Božji je se zapovijedi tako savršeno ostvareno, da je u svim glavni čiji postignuti uspjehi i ostvarenja Njegovim, Ali odužujući se Bogu i izvršavajući Njegove zapovijedi ne poslije se samo blaženstvo u vječnosti. Muhsent Božji je se zapovijedi tako savršeno ostvareno, da je u svim glavni čiji postignuti uspjehi i ostvarenja Njegovim, Ali odužujući se Bogu i izvršavajući Njegove zapovijedi ne poslije se samo blaženstvo u vječnosti.

ni vidimo da su prvi muslimani, koji su slijedili Božjeg Poslanika i točno izvršavali zapovijedi Božje, da su izgradili i zemaljsko blagostanje i islamsku zajednicu podigli na visok stepen u svakom pravcu. Muslimani su slijedili Kur'an dovodili se do duhovnog savršenstva koje donosi sreću u zagrobnom životu i zemaljskog blagostanja, koje ljudima obezbjeđuje sretan i miran život u zemaljskom životu.

Ali da te velike pobjede muslimanska zajednica u prvim danima svoga razvika mogla je samo doći radi toga što je najsvajetnije ispunjavala svoje dužnosti i što se je pokoravala kuranskim zapovijedima. Oni su pobjedili u znaku strpljenja, otpora protiv nesreće, za općinu, izdržljivosti, stalnosti, polnostosti, neustrašivosti i dobrih djela. Oni su savršeno shvatali smisao ovih nekoliko kuranskih ajeta:

«O vjernici! trpi, podnošite, borite se, borite se, ne miješajte, borite se, Boga i najvećeg vjerovatijeg neprijatelja, do bitke koja će biti teška za vas...» «O vjernici! kadu se sukobite i slupate u borbu sa neprijateljem budite potpuno izdržljivi, ne miješajte, mnogo Allah da bi ste ih, spriječio, da vjernici klanjajte se, niste padate, i obavezujte svoje Gospodaru! Kadu te dobra djela da biste bili srećni».

Prvi muslimani su se skrovo pridržavali ovih zapovijedi koje su iskale u ovim navednim kuranskim ajetima. U znaku ovih ajeta oni su svoju pobjedu osigurali, njihov je uspjeh bio potpun. I sigurno svi koji strogo slijede ove kuranske zapovijedi moraju pobjediti i slijedeći ove zapovijedi neće ih nikad u životu stići neuspjeh niti će se razočarati. Kao muslimani dužni smo i moramo se brinuti o svom boljiku i o svom napretku, a da to postignemo moramo prihvatiti borbu i biti čvrsto uvjereni u svoj uspjeh i u svoju pobjedu. Kur'an nam daje upute kako čemo se boriti, kako čemo raditi i kako čemo osigurati uspjeh. Strpljenje, podnošanje, izdržljivost i otpornost su savršeno izvršavanje svih Božijih zapovijedi dužnosti srca i spasa. Ustrajnost u borbi sa svima, koji se suprotstavljaju duhu i općoj sreći ljudskoj i vjerno sjećanje na Boga i Njegovu Milost donosi sreću i spasenje. Skrušeno i ponizno klanjanje Bogu i obožavanje samo Boga jedinoga, izvršavanje dobrih djela koja donose korist svim ljudima, osiguravaju svakom pojedincu i čitavoj zajednici potpunu sreću i svakoga vodi spasenju.

Brate muslimale!
Budi svjestan svoje velike zadake, koji ti Bog u životu postavi. Slijedi Njegove zapovijedi i upute koje nam pruži u navednim kuranskim ajetima i budi siguran da ćeš u borbi pobijediti ako do kraja ustrajš i izdrž.

Poslovna solidarnost je jedan od najvažnijih uslova privrednoga razvika. To je od velike važnosti za privredni svijet koji teži da postigne uspjeh i da u svome radu uspije. Vidimo da u onoj sredini gdje vlada puna solidarnost stvaraju se zamjetni uspjesi i tu se odražuje u svakom pravcu veliki napredak. Ako pogledamo na privredni razvika naš muslimanski narod u B. i H. vidjećemo jedan veliki nedostatak te solidarnosti koja bi napredak našim privrednom svijetu kao pojedincu tako i cjelini. Trgovacki stalež po našim gradovima je vrlo brojna i muslimani su brojni — u toj grani privrednog života dobro zastupljeni. Ali ako posmatramo ne uspije našeg trgovackog svijeta, onda ćemo vidjeti da su oni minimalni, pa može se bez preteranosti reći i skoro ništim. Uzrok je tom i takom stanju našeg muslimanskog trgovackog svijeta neozbakičad i namernost i međusobnih čvrstih poslovnih veza, koje bi na trgovacke staleže što jače vezale jednu drugu i tako im omogućavali veći uspjeh.

Muslimanski element je po gradovima i licnogovine najbrojniji — u muslimanskoj knjizi je do pred kratko vrijeme najveći dio trgovackog života strujao kroz naš muslimanski trgovacki svijet, postaje interesantna činjenica da je taj trgovacki rad i aktivnost među našim trgovcima u mjesto napredovanja u velikoj mjeri nadovala. Tome imade mnogo razloga, ali jedan od najvažnijih koji je naš trgovacki svijet doveo u ovako prekratan i vreden položaj jest alaba povezanost interesa naših trgovaca, kako smo naglasili nedostatak solidarnosti. Mora se priznati da našem trgovackom svijetu ne manjka sposobnosti i volje za radom, ali mu manjka organiziranosti, duha koji bi naš trgovacki stalež povezo u jednu čvrstu cjelinu, koja bi se vezala međusobnim interesima i tako jačala ekonomsku snagu naš muslimana u ovom privrednom.

Uzroci i posljedice i privredna snaga su temelji na kojima se zasniva blagostanje naroda. Bez tog privrednog prosperiteta narod ne može obezbijediti svoje životne potrebe i radi toga nastupaju mnoge nevolje i neade. Naš gradski muslimanski svijet je najvećim dijelom teško ostvario i dužnost bi privrede i našeg privrednog svijeta bila je tako intenzivnije poradi na podizanju privredne snage, da se tako doskoci nevolji naš mnogobrojni sirotinja. Ako pogledamo na strukturu našega trgovackog staleža i način kako on radi, doći ćemo do jedne žalosne konstatacije da su naši privrednici u velikoj mjeri krivi za takvo ekonomsko prilike naš gradskog muslimanskog staleža. Da budemo jasniji izmjenimo nekoliko konkretnih primjera. Poči čemo od Sarajeva, kao duhovnog, kulturnog i ekonomskog centra muslimana Bosne i Hercegovine. Prema statistici u Sarajevu se nalazi 1489 trgovackih radnika, a od toga 634 muslimanska. Ovaj broj srazmjerno broju muslimanskog stanovništva u Sarajevu nije ni malen i odgovara srazmjerno skoro polovinu muslimanskog stanovništva. Ali ako pogledamo malo trgovacke radnje naših muslimanskih trgovaca,

Vidimo da ih ima velik i lijep broj, ali odmah možemo ustanoviti jednu činjenicu da su to sve od reda mali i sitni trgovci. Među svima tim stotinama muslimanskih trgovackih radnika nalazimo jedva jednu veliktovnu i manufakturnu robom, dok ni jedne veliktovne kolonijal, robom nećemo naći. Sad se moramo pitati za uzrok zašto je to stanje tako upravo porazno i ponižavajuće. Th šesto i nekoiprednima trgovacki radnje i legino bi bilo da se međusobno pomogne da stoje u što čvršćoj poslovnoj vezi. Ali našlost za poslovna veza je skoro nikakva. Naglasili smo da nema nijedne muslimanske veliktovne sa kolonijalnom robom, a ipak je u Sarajevu preko 200 halakalskih i špecerajskih radnja koje muslimanski trgovci. I ti muslimanski trgovci najvećim dijelom posluju sa muslimanokom potrošačkom publikom, pa sad se moramo pitati gdje oni svoje potrošne sredstva dobijaju i gdje ih imaju u miru, i zašto se među njima nije moglo podignuti desetak veliktovna kolonijalnog robom. Tome je uzrok taj nedostatak solidarnosti i neshvaćanje poltvoja u komu se oni nalaze. Jedna upućuje na drugu, jedna na drugu. O kakvoj industrijalnoj aktivnosti među našim trgovcima može se vrlo malo ili skoro nikako govoriti. Trgovina ne bi smjela vršiti samo ulogu posrednika, nego u ovim našim prilikama ona bi morala da se baci i na produktivno polje. Naši muslimanski trgovci, morali bi se bezuvjetno ugledati u svoje sugrađane židove, koji su iz trgovacke djelatnosti prešli u proizvodnju i industrijalnu. Trgovina narodnog privrednjaku. Oni su u trgovini čito kod nas morala bi da se baci na čvrstim temeljima solidarnosti. I što jače povezanost ovih članova našeg trgovackog staleža. Zato se mora pristupiti aktivnom radu i našu trgovinu i dati joj jačeg poleta i zamaha. Naš trgovacki stalež mora biti svjestan svoja velike uloge u društvenom životu muslimanske zajednice. Svakla kulturna, vjerska i prosvjetna akcija i danas nalazi najveću upuću među privrednicima, svaka humana akcija je put i sredstvo slučajeva pomognu od naših privrednika, ali nije dovoljno samo pomagati nemocene, jer će se na takav način sredstva iscrpiti, nego treba pritići i doći do takve sredstva i stvaralačkog kom rada i od svih koji se u tome potrebni pomoći izgraditi solidne i narodljive radne jedinice. To je svakako bolje i ispravniji put.

Kod probudene solidarnosti naših privrednika naš bi ekonomski problem brz i jednostavan naprijed. Potrebna je sama solidarnost našeg trgovackog svijeta, svijest o potrebi zajedničkog pomagana, što jače međusobno upoznavanje i izgrađivanje međusobnog povjerenja. To su stvari koje su jako izvedive, samo je potrebno malo volje i malo razumljivosti. Na takav način bi naš privredni život olivio, naša trgovina ne bi imala ulogu posrednika, nego bi ona mogla preći na onu bolju i korisniju stranu podižući proizvodnju i industrijalnu akciju i tako se uklanjati bijeda iz života siromahnog društva. Ovo su stvari o kojima trebaju naročito da razmišle privrednici, a i mi svi, jer tome ovisi naša bo-

TKO JE MALOKRYAN — BEZ
PRETAKA
poučaje me «NERGNE» na jačanje krvi —
živaca i apetita.
Dobro 3 male kapike, odraznaka 3 lica
dijeli se kao da se nije jednako.
«NERGNE» dobiva se u apotekama, kao
od pola litre Din. 35.—

Reg. S. Br. 4748/32

Halifa Hazreti Ebu-Bekir

(Nastavak.)

Izložili smo govore kako Ensarija, tako i Muhadžira iz kojih se razabire, da su od njih jedna grupa šit obdavi-je dostojnije da preuzmu hilafet u imenju ostalih Prerumena. Znao da Kur'an u prvom redu ističe jednakost i bratstvo šit i da pretpostavlja i uvjetovao zakone kojima je cilj da urede svjetske odnose ljudi. Dakle bratstvo i jednakost svih ljudi su glavni osnovci na kojima se mora zasnovati društveni redak. Prerume, ako bi se pretpostavila prednost jedne grupe muslimana pred drugom, to bi bezuvjetno dovelo do apsolutizma u onim granama društvenog života, koje moraju da služe općem interesima.

Kad bi bilo tako da neke grupe naroda ili neke porodice imaju prednost pred ostalima i da njima pripada prava vlasti, to end ne bi bio ni demokratski, ni u parlamentarni režim, niti bi se postojali zakoni koji zajamčuju slobodu pojedinaca i slobodu nji- hove misli.

Naprotiv stanje je posve drugačije, šta više sam Kur'an izričito naglašava da to nam preporučuju i svi dijela Bo- žijeg Poslanika, da su svi muslimani samo braća i da je i onaj mali musliman kod Boga velik, da svaki poje- dinac ima pravo savjetovanja i sud- lovanja u općim narodnim poslovima. Nadajmo se svakom se muslimanu tra- ži da širi i naređuje da se radi dobro i da sprečava nevaljalost i poroke.

Većemo mnogo ljudi izmislili ove stvari, ali čemo istaknuti da istori- cisti događaje treba kritički posmat- rati, da se ne bi zadržali ona najvot- nost, kojom su događaji iz prvih da- na bili zastirani iz razloga nareditog postovanja prema prvim sledbenici- ma islama. Sada su novi historičari se uzeću pokajujući neku nareditu obaviznost prema događajima koji su se u prvo doba istorije islama doga- dila. Oni se ustručavaju da iznesu svoje mišljenje i onim stranim re- volucionarnim pokretima, koje su vo- dili prvi muslimani i zato su ih oba- višeno nekom naredim koprenom, i- janjenosti. Istorijska toga doba je do- nas doprila kako rekomo obavijena nekom tajnovitostu nastojeći da u- blazi pojedine događaje. Tako je ve- čina muslimana smatrala da kritik- griješ ak kritike koje ahasba ili ak izražava suprotno mišljenje od toga ahasba. To je mišljenje prešlo u običaj broz i mnogi su smatrali da je tako dobro dok djelo ako te događaje gledaju kroz koprenu im se ne uka- ču čitava stvarnost tih događaja. Oni su u tim događajima ave stvari vi- djeli da su dobre i svaki posao smat- rali da je savršen.

I istu ahasbu su bi ljudi koji i mi smo su od njih bili bogobojasni i učešće vjerovanja, volili su na- ve- stiti a onda su bili blizi svijetu Ha- zreti Muhamedu, koje ih je di- rektno obavijalo svojim blagovot- nrim akama. Ali ne mo- za tako ni- ko

reći da su oni bili nepogreivi i da su sva njihova djela dobra. Osim to- ga mi možemo i pouzdano znamo, da su oni međusobno borili, grđili se i tu- žili i jedni druge ubijali. Bilo je vre- mena, kad su oni stajali u neprepi- jateljelskim odnosima jedni prema drugima. Osvrnuo se samo na boj na Siffinu, koji se vodio između hazreti Alije i Muavije, gdje je bilo potpuno istovinu hilafat muslimana, a isto ih je tako mnogo poklani. Bilo je i Dze- mel u borbim između Alije se i Tule- he i Ajsije. Nadalje osvrnuo se i na nehrvatsku revoluciju između ha- zreti Alije i njegovih protivnika, koji su se bili protiv njegove dijgi.

Ovo su sve događaji u kojima su se muslimani borili jedni protiv dru- gh sa mačem u ruci kojim su glave odsjecali i srca probadali. Kad bismo prešli preko svega toga potpuno slo- bno i zabcili da ispitujemo usroke tih događaja i zadovoljili se s tim da- va kritiku, to bi se postrojeno zapal- bi u jednu veliku pogrešku. Ispitujće te događaje ne smijemo pasti pod uti- caj nekog straha kao da upođe ne smijemo tih događaja ni ispitivati. Tada bi izgledalo kao oni koji sami stvar savršenu, a u stvari su priča- lijepe nego što je istinu, a Bog ne upu- čuje nego koji stvari potpuno točno ne posmatraju i točno ih ne iznose, jer se iz tih događaja prelošti traže da se osipou pouka.

Črslajajući se na ovo što smo na- prije izložili mi ave i stvari moro- mo izlagati sa najvećom bogoboj- nošću i istinskom ljubavi prema Isla- mu potpuno se držeti kuranskog u- čaja. Ispitujće ove događaje iz prvih dana historije islama a potrebna je sloboda i samostalnost u proučavanju da bi tako mogli shvatiti najnu doga- daja koji su nam prethodili i tako u- poznati usroke i kasnijim događajima koji su slijedili. Samo Bog vodi u pu- ču na pravi put.

Ali uvod je nepotpun da ne bi čitao posumnio u ova naša izlaga- nja koja se osnivaju na apolito to- čnim i provjerenim historijskim po- dacima, koji su izloženi na način, koji nije uobičajan kod ranijih histori- čara.

(Nastavak.)

Narodne imovnine muslimana u Kavkazu

Mjesecna revija kavkaskih musli- mana „Šimal Hafkasija“ (Sjeverni Kavkaz), koju uređuju uvaženi tur- ski publicista Barabı Bayturan, u svome 18. broju, između ostalog ko- ristanje i podataka o narodima i ko- liko narodnih turkih baani, od čitaj- skih prenosimo za naše maleno čita- telje kao zgodno i poučno žtivo.

I. Života.

(Nogajski priča.)

Bio jedan dobar čovjek, koji nikad nikome nije zla učinio. Jednoga dan pred večer išao je na konju u susjed- no selo. Naisao je na jednu vatrau, u kojoj je jedina zmija piskala. Ka-

da zmija ugleda ovoga čovjeka obrati mu se i xamoli ga:

- Oj ti milosrdni čovče, spasi me i ove vatre zastoje!
- Kako da te spasim?
- Ti me uhvati za glavu, a ja ću se mojim prstom prebaciti na tvoj konja. Tako su i učinili. Nakon što se je spasilu iz vatre zmija rekla:
- Kad je tako, idimo dalje i kogod nam od troje izade u susret neka nam presudi. Ali ako reknu da me trebaš ujesti, ti me onda ujedl.

Sad će te ujesti.

Čovjek je u čudu zastao.

— Zašto da me ujedeš kad sam ti dobro učinio, ja ti me nećeš ujesti.

Ali zmija n! da čuje o dohoti, ko- ju joj je čovjek učinio, nego se je spremala da ga ujede. Videći ovo čov- jek joj je predložio napadati.

Kad je tako, idimo dalje i kogod nam od troje izade u susret neka nam presudi. Ali ako reknu da me trebaš ujesti, ti me onda ujedl.

Zmija je pristala na ovaj predlog i oni su nastavili put. Prvo što su sreli bio jedno drvo. Čovjek i zmija rastumale stvar i upitaju ga za mišljenje.

Drvo rekne zmiji:

Bez sumnje, čovjek je tebi do- bro učinio, ali ljudi nas sijeku i uni- štavaju. Ja to tražim da ga ujedeš.

Čovjek i zmija nastavile put i nai- šle na jednu kravu. Nakon što su joj razjasnili u čemu je stvar i zatražili njezinu presudu, krava se okrenu zmiji i rekne:

— Dok sam ja bila mlada i obino davila mljeka, dole me je čovjek obilno hranio i lijeno govorio. Ali sa- da, kad je stara, ostala je doča da me ra- di mesa zakolu. Ja to ti njega mo- žeš ujesti.

Čovjek i zmija pudu dalje putem i izdaleka opaze jednu lisicu kako bježi.

Čovjek izronkim glasom poviče:

Stoj lijo!

— Stoj lijo ne bježiš stati nego od- govori!

— Ti hoćeš, da mi koju sadereš?

Ali kako ju je čovjek lijepim riječi- ma uorio i u zadržao i reče:

Dobro, ja ću vam se približiti, ali dajte mi postenu riječ, da niti čov- jek a niti ti zmijo, nećete u mene dirati.

Čovjek i zmija dadnu riječ i kada im se je lisica približila ispričali su joj cijeli događaj i zatražili, da im ona presudi.

Lisica se okrenu zmiji i reče:

— Ja nikako ne mogu da shvatim, kako da jedna tako velika zmija mo- gne stati u ovako jednu malu torbu?

Pokaži to na moje oči, da se uvjerim.

— Zmija se okrenu i torbu u glavu ostavi na polju. Liscu joj reče:

— Ali gje! Torbu glava ne može da unide. Da to dokaže, zmija uvoče u vatrau i reče:

Narodni kalendar Hrvatskog Lita

Prije nek mjesec i po dana izišlo je iz štampare Narodni kalendar Hrvatskog Lita. O njem, kod nas, rijetko ko zna, premda od početka svega iskazana iznosi članke o muslimanima i o muslimanima.

U nadležnoj broju predstavlja kalen- darski odbor od Meke, Marake, Birm- paja Majcina, Hazima Babasijevca Ibrahim- paja Poškog i Zmaj od Bosne i Hrvati- granizari.

Mali Matkovic Majcin je vrlo lijepa no- vica puna lirizma, pjesna a nima a pome postovanja. Pisana je kao da je mu- slimanin.

Mladi književni trubački Hazim Ba- basijev iznosi nam u svojoj štampi, život- vopis svoje Ibrahim-paja Poškog, za ko- jeg se do sad nije znalo da je neke gore- tati. Kako je ovo vrlo važan rad, iznosim kratka sadržaj.

Pisma Slobodnom izvještaj velikih vje- rova, Ibrahim-paja je rođen u Pošegi. Kao dječak uhvaćen je u našu vojnu ekspedici- j i odvezen u robiju. Poklonjen od nekog sin- ca carevica Sulejmana zajedno je i njim uhvaćen. Kad je Sulejman došao na prije- ljezna čelo, Ibrahim-paja je najpam napred- u u službi, dok na zagovor Poljaka, tadašnji- veliki vater na postu i veliki vater. Us- lojko vezništvo dobi i vezu besovito.

— Vrlo dobro, vidjeli smo, da i zmija glava ude, ali sada joj je ne- moguće usti zastoje!

Na to je čovjek brzo zavezao i o- tvor torbe, a lisica mu tada reče:

— Ti si jedan juk čovjek! Zar se upoće od zmije možeš dobro nadati i kako joj možeš ita povjerovati?

Eto, ona je opet u torbi, uzmi je i bac! u onu vatrau i pusti neka izgori.

Poslo je ovo izgovorila, lisica od- mah pobježe. A čovjek se povrati o- nov vatri i ubaci u nju onu zmija- rinu, te tako izbjezne nesreću i spasi glavu.

Pouka: Bog je čovjeka obdario mnogim darovima i zato mu svi zavi- de. Čovjek ima mnogo neprijatelja i treba da ih se čuva, jer i oni kojima on čini dobro, gledaju da mu to uše- ne. Zato mu je Bog dao razum, pa čov- jek treba da o svemu misli što re- di i da razmišlja kakvčin će posljedi- cama njegov rad uroditi.

II. Sulejman - Han.

Bio jedan čovjek koji se zvao Su- lejman Han. On je znao jezike svih ljudi, svih životinja i svih ptica.

Sulejman je imao četiri žene. Jed- noga dana od ovih se jedna teško razboli. Sta sve bolesnik može pre- trpiti.

Tako se dogodilo i sa Sulejman Ha- novim ženom. Ona je od svega mu- čila zatražila, da joj sagradi jednu no- vu kuću. Ali ova kuća mora biti sa zidana isključivo od ptičijih kostiju.

Sulejman pristane da udovolji želji svoje bolesne žene i da od ptičijih ko- stiju napravi jednu kuću. Sazove sve ptice na svijetu i za taj posao uputi svoje lude sa sve četiri strane sv- jeta. Sve su se ptice isključile; jedino je izostala sova. Sulejman je na- poraz i na nju pokušao naročito izas- lanika po sovu, ali ova opt ne dođe. To se ponovilo do tri puta i tako je sova doletjela nakon četvrtog poziva.

Sulejman u čudu i srdžbi zapita so- vu:

— Ti sam te puta pozivao, zašto nisi došla?

Sova je Sulejman Hanu ovako od- govorela:

— U sva tri puta kada si me pozi- vao, ovako sam razmišljala o tizi- me stvari.

Sulejman zapita:

— Šta si razmišljala?

— Prvi put sam razmišljala da li na svijetu ima više volje ili zemlje?

Sulejman Han je u čudu pogleda i zapita:

— Zašto?

— Prvi put sam razmišljala da li na svijetu ima više volje ili zemlje?

— A zašto?

— Zato, jer kad u zemlji zakopa- mo ispod nje proteče voda. Prema- to, u zemlji, proteče ispod nje, prema- to.

Sulejman Han zapita:

— Šta si drugi put razmišljala?

— Drugi put sam razmišljala da li na svijetu ima više mrtvih ili ži- vih?

— Vrijlo je razne misli, cerevilo je Petrova- rin, sudjelovao je na Mohatu, opsjedao je Biri i Kinu. Vojni je postojio na Turzi, ovojio je Tebriz i Bagdad. I nakon svih napajla nagrada mu je bila, kao i mnogim našim ljudima, smakuću.

Članak je pisam Ilijem stitio, a djela kojim se je šabanović slatko pokazao nam da im u našim predmetima, izas- kašav- je bavi već nekolicu godina našim hi- storijom i tom, kako vidimo, ima uspjeha. Čuo sam da je njegova jedna študija iz po- dručja naše historije ukoču iz u „Obzor- ru“.

U članku „Zmaj od Bosne i Hrvati- granizari“ izas- je V. K. iz življenja Gra- daševića dva pisma, koje je objavio Dr. Anan Vrgud u Nastavnom vjesniku (knj. XIII, sv. 6.). U prvom pismu pise je Hluteb beg Gradšević, dok je još bio ka- petan od Gradšeca, zapovjednik brodske regimente u Vinokovim čim zahranjen- jerenica ogle je šitar, čemu u Gradšeca. Drugo je pismo odgovor zapovjednika brodske regimente.

Pored toga iznesene su dvije fotogra- fije starog arapskog pisma i to: carstvu tra- i liti kufi.

Kalendar je izas- bogat raznovrsnim ilu- stracijama i poljeban je svakom.

PROF. MUHAMED KANTARĐIĆ „O takvimu“

Prije kratkog vremena izas- je iz štampe u nakladi Sarajevske IZV kratka uputa pod naslovom „O tak- vimu“, čiji je autor g. prof. Muhamed Kantarđić, sekretar Ulema medisa.

Odavna se je osjećala potreba da se u našim časopisima, časopisima i pri- kaže naš muslimanski kalendar (tak- vimu). Međutim izlaskom iz štampe o- ve kratke, ali prve rasprave obrađene na temelju autorsko-matematič- kih principa udovoljeno je donekle o- voj potrebi.

Vje je krajnje vrijeme da se pita- nje našeg takvima riješi i da postanu mjerodavni oni zaključci, koji se te- melje na znanstvenim principima, a koje je donijeli za to mjerodavni fak- tori. Zar bi se smjelo više dogoditi da se naša shvatanja i misli o takvimu do- davnih faktora pojedini određuju prema svojoj uvidavnosti početak po- sta, početak bajrama itd.

O potrebi uređenja našeg kalenda- ra vodena je diskusija u rednim na- jem muslimanske štampe između onih koji su želili da se pitanje dovede do- ča. Blagodreći g. prof. Kantarđića tek danas vidimo objavljenojane prve

rekte, koji nam faktično daju jasan prikaz našeg takvima.

Kritik prof. M. Kantarđića je je- dan vrlo zanimljiv i zanimljiv ži- voj i javnosti, a obrađen je sa puno pozna- vanja astronomije i matematike, a na temelju dugog proučavanja samoga predmeta.

Pisac ovog prikaz dijeli na 17 po- glavlja, radi boljeg pregleda i to:

1. Osnovi mjerenja vremena.
2. Jednabi- vremena.
3. Lokano i sonal no vrijeme.
4. Sedmica kao jedinica vremena.
5. Godina kao jedinica vreme- na.
6. Star i novi kalendar.
7. Mu- slimska godina.
8. Način izas- nje mjeseci.
9. Muslimanska sedmica i dvakati.
10. Alaturka i alafarska 12.
11. Evani hamsa: sabah, podne, šindija akšam i jacija.
12. Bajrami.
13. Im- sak.
15. Prmjena takvima u drugim mjesima.
16. Kola.
17. Nešto o rub- takti.

Ova rasprava posp. prof. Kantarđića o takvimu kao jedina svoja vr- sti, koja je dosada u našoj štampi ob- javljena, zaslužuje jako priznanje, te može vrlo dobro poslužiti kod ko- nakoćeg uređivanja ovog važnoga pi- sanja.

Abduzaimović Enver.

